

Monika Jaworska

Biblioteka Główna

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

ORCID ID: 0000-0003-0930-3924

Ewa Rzeska

Biblioteka Główna

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

ORCID ID: 0000-0002-1190-8634

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI 4. FORUM DOBRYCH PRAKTYK
– „ZA HORYZONTEM ZDARZEŃ: BIBLIOTEKI NA SKRZYŻOWANIU
SZTUCZNEJ INTELIGENCJI, CYFRYZACJI I POTRZEB CZYTELNIKÓW”,
BIBLIOTEKA GŁÓWNA UNIWERSYTETU EKONOMICZNEGO WE
WROCŁAWIU, 23 WRZEŚNIA 2024 R.

W dniu 23 września 2024 r. we Wrocławiu odbyła się 4. edycja konferencji Forum Dobrych Praktyk. Organizatorem była Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Odbywające się cyklicznie spotkania są przestrzenią do poruszania najbardziej aktualnych problemów związanych z działalnością bibliotek szkół wyższych. Temat konferencji brzmiał „Za horyzontem zdarzeń: Biblioteki na skrzyżowaniu sztucznej inteligencji, cyfryzacji i potrzeb czytelników”. W wydarzeniu wzięło udział ponad 120 uczestników i ogłoszono 9 referatów. Sponsorami wydarzenia były firmy: GoodBooks oraz Sygnity Business Colutions S.A.

W imieniu organizatorów uroczystego otwarcia Konferencji dokonał Prorektor ds. Nauki UEW prof. dr hab. Marek Kośny. Program obrad podzielono na dwa panele tematyczne. Poprowadził je zastępca Dyrektora Biblioteki Głównej UEW dr Dawid Kościewicz.

Pierwszy blok tematyczny przebiegał pod hasłem „Sztuczna Inteligencja – konkurencja czy wsparcie?”. Dotyczył integracji nowych technologii z tradycyjnymi funk-

cjami bibliotek ze szczególnym uwzględnieniem wpływu narzędzi AI na poprawę efektywność i dostępność usług bibliotecznych. W tej części obrad jako pierwsza wystąpiła mgr Eunika Kupis (Uniwersytet Wrocławski) z referatem „Digitalizacja w zasięgu ręki – usługi Uniwersytetu Wrocławskiego wspierające włączanie analogowych treści użytkowników do kolekcji cyfrowych”. Zaprezentowała oferowaną przez Bibliotekę Uniwersytecką we Wrocławiu usługę, która dzięki nowym technologiom pozwala na udostępnianie źródeł archiwalnych, muzealnych i bibliotecznych w postaci cyfrowej.

Kolejnym prelegentem była mgr Karolina Wicha (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach). W referacie „Bibliotekarz – człowiek (jednostka) do zadań specjalnych. Wyobrażenia i fakty na przykładzie Biblioteki Uniwersyteckiej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach” przedstawiła kompleksowy obraz współczesnej biblioteki akademickiej, ukazując jej rozwój, wyzwania i transformację strukturalną. Zwróciła uwagę na ewolucję roli bibliotekarzy, którzy muszą dziś łączyć tradycyjne kompetencje z nowoczesnymi umiejętnościami technologicznymi.

Przedmiotem wystąpienia mgr Joanny Dziewickiej-Kuś i mgr Olgi Jaroszek (Politechnika Morska w Szczecinie) „Trzy płaszczyzny transformacji bibliotek naukowych. Biblioteka, Czytelnik Bibliotekarz – w oparciu o obadanie ankietowe użytkowników Biblioteki Politechniki Morskiej w Szczecinie” było łączenie tradycji z nowoczesnością jako odpowiedź na nowe oczekiwania i potrzeby użytkowników bibliotek oraz adaptacja bibliotekarzy do nowych wyzwań.

Następnie głos zabrali przedstawiciele firm sponsorujących konferencję. Pan Marcin Skrabka z firmy Good Books, Good Culture w prezentacji „Czytelnik, użytkownik, nieczytelnik w bibliotece – motywacje, stereotypy, oferta?” dokonał krótkiej charakterystyki użytkowników bibliotek oraz czytelnictwa w Polsce. Zwrócił uwagę na wyzwania stojące przed nowoczesnymi bibliotekami, takie jak tworzenie stref coworkingowych, rozwój komunikacji, promocję gościnności i różnorodności oraz zachęcał do refleksji nad przeszłością bibliotek.

Przedstawicielka firmy Sygnity Business Solutions SA pani Marta Bednarek w wystąpieniu „Bibliotekarzu, daj sobie pomoc! Czyli jak system biblioteczny PROLIB pomaga w aktywacji czytelników” połączyła rozważania nad potrzebami współczesnych użytkowników bibliotek z prezentacją konkretnych rozwiązań technologicznych, jakie dostarcza system PROLIB. Podkreśliła rolę automatyzacji i narzędzi AI w usprawnianiu pracy bibliotekarzy. Pierwsza część obrad zakończyła się dyskusją, która była kontynuowana również w kuluarach.

Drugi panel tematyczny „Potrzeby użytkowników” był poświęcony wyzwaniom stojącym przed bibliotekami w odpowiedzi na zmieniające się oczekiwania użytkowników. Obrady rozpoczął mgr Wojciech Ptak (Biblioteka Raczyńskich) referatem „Sztuczna inteligencja w służbie książki – doświadczenia w realizacji projektu

współfinansowanego z funduszy EOG”. Przedstawił innowacyjne wykorzystanie nowoczesnych technologii w usprawnieniu procesów zakupowych oraz poprawie dostępności usług bibliotecznych.

Przedmiotem wystąpienia mgr Małgorzaty Adamczak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) „Konsekwencje pojawienia się generatywnej sztucznej inteligencji (GAI) w komunikacji naukowej” był potencjał oraz wyzwania związane z generatywną sztuczną inteligencją w kontekście nauki i komunikacji. Prelegentka poruszyła kwestie, tj. jakość danych, weryfikacja informacji oraz tworzenie procedur identyfikacji treści generowanych przez AI.

W prezentacji „Sztuczna inteligencja jako młodszy bibliotekarz – czy sztuczna inteligencja może pomóc w rozwoju platformy CRIS PK” mgr Aneta Kowalska i mgr Helena Gałek (Politechnika Krakowska) omówiły innowacyjne podejście do wykorzystania sztucznej inteligencji w pracy oddziału informacji naukowej. Skupiły się na wykorzystaniu nowych narzędzi informatycznych w modyfikacji Portalu zarządzania wiedzą – CRIS PK, który jest wykorzystywany do gromadzenia, archiwizowania i prezentowania informacji o potencjale naukowym uczelni oraz dorobku, aktywnościach i osiągnięciach jej pracowników.

Konferencję zakończył referat mgr Agnieszki Wolańskiej (Coventry University Wrocław) „Zastosowanie sztucznej inteligencji w edukacji akademickiej. Polityka Coventry University dotycząca używania narzędzi AI w procesie pisania prac”. Autorka przedstawiła kompleksowe podejście macierzystej uczelni do wykorzystania sztucznej inteligencji w edukacji, podkreślając jej potencjał oraz wyzwania natury etycznej. Zaprezentowała przyjęte rozwiązania i regulacje, które umożliwiają włączenie nowoczesnych technologii do procesu nauczania.

Po wysłuchaniu ostatniego wystąpienia rozpoczęła się dyskusja. Zwrócono szczególną uwagę na głęboką transformację bibliotek spowodowaną rozwojem nowych technologii, która zmierza do skutecznego zwiększania ich użyteczności, a także atrakcyjności. Podkreślono bardzo ważną rolę bibliotekarzy w tych procesach. Organizatorzy spotkania, dziękując za interesujące wystąpienia i udział w dyskusji, zaprosili wszystkich uczestników na następną edycję konferencji w przyszłym roku.

Konferencja była płaszczyzną wymiany poglądów bibliotekarzy na temat roli AI w funkcjonowaniu bibliotek i edukacji, ewolucji roli bibliotekarzy oraz balansu między innowacją a odpowiedzialnością.